

lönbözött, abban állott, hogy mindenre tisztán visszaemlékezett. Ha p. o. a pinczében vagy az utcán ébredt föl, reszketésgépet s erős szívdobogást érzett, mi őt arra ösztönözte, hogy hazamenjen, lefeküdjék. Néha azonban megtörtént az is, hogy nem látott, s ilyenkor alvajárási álompát gyújtott. Egy másik, Riportó nevezetű, fölkötötte falabát, s az elapadt folyón keresztül gázolt; a tulparton fölébredt, s csudálkozva cselekedete mérészségén, éber állapotában nem mert visszamenni.

Egy ifjú pap álmában egyházi beszédet irt, minden oldalt átolvasott, s kiigazgatta a hibás helyeket. Ha elébe valamit tartottak, úgy hogy a papirt ne láthassa, még akkor is tovább irt, mintha látott volna. Ha a papirt kicserélték, csak akkor vette észre, ha az az övénél nagyobb vagy kisebb volt, ha pedig azzal egyenlő volt, az igazításokat oda tette, hová eredeti írásán helyhezette volna. Láthatni ebből, hogy a lap tartalma belérzéke előtt látható volt, a sorok és szavak tartalmi viszonyával együtt, de e mellett nem vette észre azt, hogy a papirt elcserélték.

Egy Knoll nevű alvajárást az is észrevette, hogy kóborlása alkalmával tapogatózott, hogy a cserepek erősen állanak-e, s ha valamelyik meg-ingott, azt óvatosan kikerülte. Ez alvajárást egy már hetekkel azelőtt a falbaszúrt tűt előkeresett, a tűfokán keresztül huzta a czéznát, s megigazgatta elszakadt nadragát. Alvajárása legrohamosabb volt a hold utolsó negyedekor.

Nevezetes alvajárást volt Regretti Vicenzából. Álmában beszélgetett jelen nem lévő egyénnel, különféle tiszteket elvégzett ura házában. Alvajárása alatt csak a tapintás érzéke volt éber, gyakran azonban ez is eltompult. Regretti 11 éves korában kezdett holdkóros lenni. — Mikor álmában felkelt, először mindig egyet burnótozott. Ha alvajárása alatt örlött kávét tartottak elébe, burnót helyett szippantott belőle. Mint alvajárást még a korcsmába is elment, s ott bort ivott.

Soave tudor egy gyógyszerészsegédről tesz említést, ki alvajárása alatt, tüzet rakott, vegyitéket kevert, s a vevényt elkészítette. Egyszer leült, hogy könyvében olvasgasson, s a harag kifejezése meglátszott arcán, mert a betett jelzőt kivették onnan, hol ő az olvasást félbehagyta volt. Megnevezte a 233-ik lapot, itt kinyitotta a könyvet, s lapozott a 262-ik oldalig, ekkor így szólt: „itt hagytam el“, folytatá tovább, miközben minden szót tisztán ejtett ki. Ha alvajárása közben hideg vagy léghezam érintette, eszméi összezavarodtak, ájultan rogyott le. Alvajárása egy negyed-óránál alvás után következett be, mit mindig görcsös rángatás előzött meg. — Holdkóros álmában sokat olvasott, s ha a könyvjelzőt nem találta, haragosan mondá: „Ugyan kinek telik abban gyönyörűsége, hogy a jelzőt a könyvekből kiszede-geesse?“ — Nénje betegsége is foglalkoztatá, s több ízben emlegette: „No, majd csak meggyógyul.“ A gyógyszerészné is beszélgetett vele nénjéről, s úgy szinlelte, mintha ő a segéd nővére lenne, a holdkóros nem vette észre a csalattatást; más ízben a gyógyszerészné az ajtóhoz kerülve, úgy jött be, mint valami szolgálgó, hogy valamit vegyen. A segéd ekkor sem ismerte föl az asszonyt, de midőn kevesebbet fizetett, e tévedés már nem kerülte ki figyelmét. Ha helytelen vevényt irtak, figyelmes vizsgálat után fölismerete a hibát, s azt még akkor sem készíté el, ha alatta valami nevezetes orvos neve volt írva. Ha ura ráparancsolt, hogy csak csinálja, elolvasta a vevényt, s a vonatkozás indokait részletesen sorolta elő. Ha más eszmesorozat tolt képelelebe, ura hangját sem halotta. Álmában szagérzéke is eltompult, az erős illatu anyagokat nem tudta megkülönböztetni. — Mindezen jelenetek alatt orvosa mindig közel volt hozzá, a nélkül hogy azt észrevette volna, s ha ez néhány, szakmájába vágó kérdés után azt tudakolta tőle, hogy tudja-e, miszerint most mindent alvajárási álompát cselekszik? E kérdés összezi-lálta gondolatfonalát, elaludt minden válasz nélkül, s midőn látszólag fölébredt, ismét alvajárást állapotában találtatott. Ha ágyba akartak vinni, ez csak úgy sikerülhetett, ha erősen reáfutak, ekkor csendesen elaludt, s folytonos fuvás közben vihették ágyába.

Macnish orvos szerint a tengerparti lakók közt találkoztak oly holdkórosok is, kik a tengerbe mentek, abban uszkáltak, a nélkül, hogy fölébredtek volna. Egy norvégiai halász minden éjjel fölébredt, alvajárást csónakba vetette magát, s evezgetett a tengeren. E veszélyes szokását idővel úgy hagyhatta el, hogy ágya elébe vízzel telt teknőt tettek, mibe belelépve, fölébredt, s ismét nyugodtan lefeküdt.

Sorolhatnánk még több meglepő esetet elő, de csak a legnevezetesebbekre akartunk szorítkozni. Fájdalom, hogy e tekintetben még az orvos-tudomány gyökeres orvoslást nyújtani nem tud. Legtöbbször segít e szerencsétlenek állapotán az elővigyázati rendszabály, s a hajlam erőre vergődésének megakadályozása.

K. T. K.

Egyveleg.

**** (Az újabb kor legnagyobb csatái.)** A mostani háborúban nagyobb számú ember vesz részt, mint e század bármely hádjáratában. Most 800,000 ember áll egymással szemben.

Marengónál 1800-ban egyrészt volt 28,000 francia, másrészt 30,000 osztrák. Összesen 58,000 ember. Elest és megsebesült: 13,000 ember.

Austerlicznél 90,000 francia, 80,000 osztrák-országi. Összesen 170,000 ember. Elest és megsebesült: 23,000 ember.

Jenánál 100,000 francia, 100,000 porosz. Összesen 200,000 ember. Elest és megsebesült: 34,000 ember.

Wagramnál 150,000 francia, 130,000 osztrák. Összesen 280,000 ember. Elest és megsebesült: 24,000.

Borodínánál 125,000 francia, 125,000 orosz. Összesen 250,000 ember. Elest és megsebesült: 80,000.

Lipszénél 150,000 francia, 280,000 német. Összesen 430,000 ember. Elest és megsebesült: 50,000.

Waterloónál 68,000 francia, 67,000 angol. Összesen 136,000 ember. Elest és megsebesült: 14,000.

Solferínánál 135,000 francia és olasz, 136,000 osztrák. Összesen 271,000 ember. Elest és megsebesült: 27,000.

Königgrätzénél 200,000 porosz, 200,000 osztrák és szász. Összesen: 400,000 ember. Elest és megsebesült: 28,000.

**** (Hugó Viktor levele a guernsey nőkhez.)** A fegyverraj közt fölszóltat Hugo Viktor is, s a következő felhívást intézte Guernsey hölgyeihez: „Hölgyeim! Tetszett néhány embernek az emberi nem egy részét halálra ítélni, s elkeserült háboru előtt állunk. E háboru nem a szabadság, nem a kötelesség, hanem a szeszély háboruja. Két nemzet fojja kölcsönösen ölni egymást, két fejedelem gyönyörűségére. Mialatt a gondolkozók a polgári-sultságot tökélyesbitik: az alatt a királyok a háboru tökélyesbitik. Remek műveket emlegetnek. Egy puská 12, egy ágyu 1000 embert fog megölni egyszerre. E háboru borzasztó lesz. Többé nem a nagy Alpok szabad és tiszta vize, hanem embervér fog patakok gyanánt a Rajnába ömleni. Anyák, nővérek, leányok és hitvesek fognak sirni. Mindnyájan gyászt öltenek, egyik a saját szerencsétlenségéért, a másik a máséért. Mily vérfürdő lesz ez, hölgyeim! E szerencsétlen harcokhoz mily egymást roncsolása! — Engedjék meg, hogy megkérjem önöket valamire. Miután ez elvakultak feledik, hogy ők testvérek, legyenek önök az ő nővéreik, menjenek segélyükre, csináljanak tépést. Házaikban minden régi rongy, mely nekünk már nem kell, egy sebesült életét mentheti meg. Ha vidékünk minden hölgye e testvéri munkára szenteli magát: ez szép lesz, nagy példa és nagy jótétemény. A férfiak csinálják a bajt, önök, a nők, vigyék a gyógyszert, s miután e földön rossz anyagok vannak, legyenek önök a jók. Ha önök akarják, s akarni fogják, úgy rövid időn sok tépésünk lesz. Két egyenlő részre osztjuk azt, s felét elküldjük Franciaországba, másik felét Poroszországba. Lábaikhoz tesszem nagyrabecsülésem. Hauteville House, július 22.“

**** (Jégzsákok.)** A jégzsákok igen keresett cikkek most. Az 1867-iki párisi világkiállításon voltak ily pergamentből készült zsákok a jég eltartására és szállítására; s e találmány ezüstérmét is nyert. Miután a jég a sebesültek ápolására, s nagy számú katonai kórodákban igen szükséges cikk jelenleg, a berlini német segélyegylet a bécsihez folyamodott, hogy segítse a szükséges jégzsákok beszerzésében.

— **(Reflecteur.)** Ez egy új találmány neve. Igen nevezetes találmány: Előszlatja a homályt. Tengeri útközeteknél ugyanis nagyon veszedelemes a köd; nemcsak hogy a vezérek a hadállás fölött nem képesek tájékozódni, de azért is, mert a küzdő hajók véletlenül egymásba ütközhetnek, s elvesznek küzdelem nélkül. A reflecteur segít e bajon. Roppant erejű villamfény ez, melyet tetszés szerint irányozhatnak, s melynek erejével a legsü-

rubb ködön át is meglátják az ellenséges hajót, a nélkül hogy ez a kutatót észrevehetné. — Az olasz háborúban Tegethof füstöt látott sűrű ködön keresztül az anconai kikötő irányában. Ha reflecteurje van, megtudta volna, hogy az egész olasz hajóhad ott van, s a meglepetteket valószínűleg izre-porrá szedi.

— **(A feltalálók)** golyómentes ruhakészüléken török fejeket. A sodrony-ing czélszerűtlenné bizonyult be, mert a golyó széttepi s még új vesztélyt okoz a sebbe vitt vasdarabok által. A talpbőr ellenáll a golyónak, de akadályozza a mozgást. Most bizonyos pamutszövetet ajánl Prüman, melyet kéksavas kalival és vasoldattal kell fölereszteni. A próbánál oly revolver-golyó, mely $\frac{3}{4}$ hüvelyknyi deszkát keresztül ütött, ama pamuton nem tudott áthatolni.

— **(Készülődések statisztikája.)** 1859-ben apr. 26-án izenték meg a háboru, s az első jelentékeny összecsapás május 20-án (25 nap mulva) történt Montebellónál. Az 1866-diki háboru június 13-án izenték meg, s a porosz hadsereg június 26-án (13 nap mulva) lépte át az osztrák határt. A mostani küzdelemben a hadizenet jul. 19-én, s az első jelentékenyebb csata Saarbrückennél aug. 2-án (15 nap mulva) történt.

— **(Tréfa.)** A „Paris-Journal“ következőkkel mulattatja a közönséget. Először is azt mondja, hogy Napoleon aug. 15-ikét a Napoleon-napot Berlinben akarja megülni, — s a császár azért nem érkezett meg előbb a hadsereghez, mert attól tartott, hogy igen korán, t. i. még 15-ike előtt Berlinbe érkeznek, a mi ártana az ünnepélynek. Aug. 15-én Mária mennybemenetelének új dogmáját is kihirdetik; ugyanakkor Franciaország katonai csallhatatlanságát is megülik stb.

A francziák azért viselnek háboru, írja a „Figaro“, hogy Bismarckot elfogják, s ha egykor kezükben van, arra kényszerítik, hogy francia államszolgálatba álljon. Akkor — kiált fel a cikkirő — lesz legalább egy államférfi a kabinetben.

— **(Huszármondás.)** „Csunya háboru volt biz az uram — beszél egy francia lovas — az a krimi háboru. Egykor elfogyott a husunk, a ló-husra szorultunk. Uram: három lovat ettem ki magam alól.“

— **(Minden francia ezred)** 330,000 tölténnyel van ellátva. Van pedig talpon legalább is 100 ezred, s azok rendelkezése alatt e szerint összesen 33 millió töltény. — Mily szerencse, hogy az ember tökéletlen! Ha az összes ellőtt francia golyók közül csak minden századik találna, egy nap alatt 330,000 ember esnék áldozatul.

**** (Hogy jutottak a poroszok a golyószóró titkának birtokába?)** A golyószóró — mitrailleuse — fölül sokat beszélnek és írnak a francziák. Már mondták és mesék is támadtak ez öldöklő fegyverről. Egy a sok közül így hangzik: Mintegy nyolcz hónap előtt kísérletet tettek e géppel Satory közelében. A gyakorlat alatt egy tüzer megsebesült. Hirtelen ágyat rögtönöztek s tova szállították. Midőn a tér közelében eső erdőszélig értek, egy urasági kocsi találtak, s azt a sebesült katonát tovább szállítására akarták fölhasználni. A német kocsi nem érté meg szándékukat. E közben tisztek is érkeztek, kiknek a kocsi tudtára adá, hogy urát várja s ekkép a sebesült elvitelére nem vállalkozhatik. A francziák kényszeríteni kezdék. Erre előlépett a párisi porosz követ: Goltz, ki a sűrűségből akarta megfigyelni a golyószóróval tett kísérletet. Bármily furcsának tűnjék is föl e mese, Párisban sokan hisznek valóságában.

**** (Jégbarlang.)** Mult hóban három fiatal ember a gyönyörű straczenai völgyben s dobsinai határon fekvő, régi idők óta ismert, ugynevezett jéglyuk (ducsa) megvizsgálására elszánta magát, s elhatározásukat a legfényesebb siker koronázta, a mennyiben több ölyvi meredek lejtőség után tágas üregeket, sik térségeket sikerült fölfedezniük, hol a jég sok ezer mázsá számra fel van halmozva, s hol augusztusban is lehetne korcsolyázni. A barlang egyik átkutatója nevére Ruffinyi-barlangnak kereszteltetett; az ismert sziliczeit, a „Göm. L.“ szerint, tetemesen felülmúlja, s nemcsak Dobsina egyik nevezetességét képezi, de országos érdekléssel bír. A városi képviselőtestület a bejárás nehézség elhárítására és a barlang rendszeres felvételére a szükséges költségeket megszavazta, s a felvigyázatot egy bizottmány által gyakorolja. — Curiosum: Az 50-es években, midőn ő Felsége ott járt, e jégbarlang szomszédságában a villás-reggelirea pohorellai jégveremből szállították a jeget!